

Skelgrøfterne vedligeholdes af de tilstødende lodsejere.

Administration

Som angivet varetages drift og vedligeholdelse af størstedelen af afvandings- og bevandingsanlæggene af digelaget for Tøndermarsken.

For hver kog vælger lodsejerne en bestyrelse for en 4-årig periode. Bestyrelsesformanden kaldes kogsinspektør, og han har ansvar for drift og vedligeholdelse af diger og afvandingsanlæggene i kogen.

Digelagets bestyrelse består af ni kogsinspektører samt en repræsentant fra henholdsvis Sønderjyllands Amtsråd, Tønder Kommune og Landbrugsministeriet.

Digelagets formand er digegreven, som har det overordnede ansvar og ansvar for alle fælles anliggender vedrørende drift og vedligeholdelse af diger, vandforsynings- og afvandingsanlæg.

Vandforsynings- og afvandingsanlæggene vedligeholdes i henhold til gældende regulativer og vedtægter, der er udstedt i medfør af lov nr. 52 af 10. marts 1938 om tillæg til lov nr. 137 af 18. april 1925 om afvanding af marsken ved Tønder.

Vandforsyningens funktion

Hvert år i perioden fra 25. april til 15. oktober indledes der vand fra vandforsyningskanalerne til skelgrøfterne. Denne vandforsyning – bevanding – er et vigtigt led i arealernes drift som vedvarende græsarealer og tjener herunder til drikkevandsforsyning af kreaturerne og hegning mellem fenerne. De vandfyldte kanaler og skelgrøfter er som beskrevet i det foregående af meget stor betydning for området plante- og dyreliv.

Pligt til bevanding

Lodsejerne har ifølge de gældende regler i medfør af afvandingsloven for Tøndermarsken en ret til at kunne indlede vand i skelgrøfterne, men ikke nogen pligt dertil. Som led i en sikring af den fortsatte græsningsdrift og de biologiske værdier i området foreslås det, at der indføres en pligt for lodsejerne, repræsenteret ved digelagets bestyrelse, til at foretage indpumpning og videreledning af vand fra Vidåen til de kanaler, der anvendes til vandforsyning af skelgrøfter. Endvidere foreslås det, at ejere af arealer, der skal henligge som vedvarende græsarealer, skal være forpligtet til at foretage vandforsyning til disse arealer ved indledning og i fornødent omfang videreledning af vand til skelgrøfter.

Da der ikke mere er knyttet en egentlig driftsøkonomisk interesse for landmændene til opretholdelse og drift af vandforsyningssystemet, foreslås det, at de udgifter digelaget påføres ved driften og vedligeholdelsen af vandforsyningsanlæggene i henhold til denne lov, afholdes fuldt ud og endeligt af staten. Herunder indgår også udgiften til drift og vedligeholdelse af skelgrøfter.

Forbedring af vandforsyningssystemet

En undersøgelse foretaget af Hedeselskabet viser, at der er behov for på en række punkter at foretage forbedring af vandforsyningssystemet. Lovforslaget indeholder derfor bestemmelser om udførelse af forskellige anlægsarbejder til forbedring af vandforsyningen.

Forslagene omfatter nye forsyningskanaler og stemmeværker samt visse pumpeanlæg. Tillige er foreslået en ekstraordinær oprensning af skelgrøfter m.v. samt etablering af flere stemmeværker i to områder.

Det foreslås, at staten afholder udgifterne til anlægget, herunder den nævnte oprensning. Endvidere foreslås det, at Sønderjyllands Amtsråd som anlægsmyndighed forestår projektering og udførelse af anlægsarbejderne, og at amtsrådet tillægges ekspropriationsbeføjelse til udførelse af anlægsarbejderne.

6. Overvågning og information

Overvågning

De store naturværdier i det af loven omfattede område nødvendiggør, at naturens og områdets udvikling følges nøje, således at man løbende kan indhente erfaringer med hensyn til områdets drift og beskyttelse. Lovens målsætning betyder således, at der i de tre ydre koge og den nedre del af Vidå-systemet skal udføres en større naturovervågningsindsats end den, staten allerede er forpligtet til, fordi området er en del af et nationalt biologisk interesseområde, er EF-fuglebeskyttelsesområde og er omfattet af konventionen om vådområder af international betydning, navnlig som levested for vandfugle (Ramsar-konventionen).

I et samarbejde mellem de statslige myndigheder og Sønderjyllands Amtsråd skal der løbende foretages registrering og bearbejdning af en lang række data vedrørende fysiske, kemiske, biologiske og driftsmæssige forhold, som har betydning for at kunne følge udviklingen i det område, loven omfatter.

Det gælder således, at der vil være behov for registrering af forhold som bl.a. vandstand og